

Zaak C-646/23 [Lita]ⁱ**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

27 oktober 2023

Verwijzende rechter:

Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

25 oktober 2023

Strafrechtelijke procedure tegen:

P.B.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Strafzaak voor de rechter in tweede aanleg tegen szeregowy (militair van de laagste rang van de strijdkrachten van de Republiek Polen; hierna: „soldaat”) P.B., die in eerste aanleg schuldig is bevonden aan een strafbaar feit als bedoeld in artikel 278, lid 1, van de kodeks karny (wetboek van strafrecht).

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële vragen

Verenigbaarheid met het Unierecht in het licht van artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten, gelezen in samenhang met de bepalingen van richtlijn (EU) 2016/343, van een nationale bepaling die erin voorziet dat een rechter, bij wie hoger beroep is ingesteld in een zaak die wordt beheerst door de bepalingen van voornoemde richtlijn, van rechtswege op pensioen wordt gesteld.

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

Prejudiciële vragen

- 1) Moeten artikel 19, lid 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: „**VEU**”) en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „**Handvest**”), gelezen in samenhang met de bepalingen van richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn [hierna ook: „**richtlijn 2016/343**”], aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een nationale bepaling als die van artikel 13 of artikel 10 van de ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (wet van 28 juli 2023 tot wijziging van het burgerlijk wetboek en bepaalde andere wetten), die erin voorziet dat een rechter, bij wie hoger beroep is ingesteld in een zaak die wordt beheerst door de bepalingen van voornoemde richtlijn, van rechtswege op pensioen wordt gesteld, in een situatie waarin (I) deze bepaling aldus is opgesteld dat zij slechts betrekking heeft op een enkele rechter in actieve dienst, (II) deze bepaling niet geldt voor openbaar aanklagers in een soortgelijke situatie, hoewel openbaar aanklagers en rechters in een situatie die vergelijkbaar is met die van de rechter bij wie hoger beroep is ingesteld, volgens de eerdere stand van het recht op voet van gelijkheid werden behandeld, (III) de wet waarin deze bepaling is opgenomen geen betrekking heeft op de organisatie van de rechterlijke instanties maar op een geheel andere aangelegenheid en de motivering ervan op geen enkele wijze aangeeft waarom deze bepaling is ingevoerd, niet wijst op een zwaarwegend algemeen belang bij de invoering ervan en niet rechtvaardigt waarom de invoering ervan evenredig is aan de ermee nagestreefde doelstellingen en (IV) noch deze bepaling noch andere bepalingen van nationaal recht voorzien in de mogelijkheid voor een rechterlijke instantie of een ander orgaan om een beroep of een ander rechtsmiddel van de rechter op wie die bepaling ziet, te behandelen teneinde te toetsen of zijn pensionering gegrond is en of de betreffende bepaling verenigbaar is met de nationale bepalingen van hogere rang of met die van het Unierecht of het internationale recht?
- 2) Is het voor de beantwoording van de eerste vraag van belang dat de rechter op wie de genoemde nationaalrechtelijke bepaling van toepassing is in het verleden, gelet op zijn inzet ter bescherming van de onafhankelijkheid van de rechterlijke instanties en de rechters, is onderworpen aan repressieve maatregelen door de uitvoerende macht, die heeft geprobeerd om hem krachtens de eerder geldende regeling op pensioen te stellen, en dat de genoemde nationaalrechtelijke bepaling is aangenomen omdat die pogingen zijn mislukt? Is het voor de beantwoording van de vraag van belang dat deze bepaling volgens de

verwijzende rechter geen zwaarwegend algemeen belang nastreeft maar een repressief karakter heeft?

- 3) Moeten artikel 19, lid 1, tweede alinea, [VEU], artikel 47 van het Handvest, artikel 2 en artikel 4, lid 3, VEU en de beginselen van voorrang van het Unierecht en van effectieve rechterlijke toetsing, in het licht van het arrest van 13 maart 2007, Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163, aldus worden uitgelegd dat een rechterlijke instantie waarvan de rechtsprekende formatie bestaat uit een rechter als bedoeld in de eerste en de tweede vraag, bevoegd is om de toepassing van de in de eerste vraag bedoelde nationaalrechtelijke bepaling, die erin voorziet dat hij op pensioen wordt gesteld, ambtshalve te schorsen en om zowel in de onderhavige zaak als in andere zaken uitspraak te blijven doen totdat het Hof de gestelde vraag heeft beantwoord, indien deze rechterlijke instantie dit nodig acht om de bij haar aanhangige zaak te beslechten in overeenstemming met de toepasselijke bepalingen van het Unierecht?
- 4) Moeten de in de derde vraag genoemde bepalingen en beginselen aldus worden uitgelegd dat wanneer het Hof de eerste vraag, gelet op de in de tweede vraag uiteengezette omstandigheden, bevestigend beantwoordt, de in de eerste vraag bedoelde nationale bepaling, die erin voorziet dat de betrokken rechter op pensioen wordt gesteld, niet kan worden toegepast en dat deze rechter niet op pensioen wordt gesteld, tenzij daarvoor een andere rechtsgrondslag bestaat?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Artikel 19, lid 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;

Artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;

Richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn (PB 2016, L 65, blz. 1).

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Artikelen 10 en 13 van de ustawa o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (wet tot wijziging van het burgerlijk wetboek en bepaalde andere wetten) van 28 juli 2023 (Dz. U. 2023, volgnr. 1615; hierna: „uzu”);

- Overeenkomstig artikel 10 krijgt artikel 233 van de ustawa o obronie Ojczyzny (wet inzake de defensie van het Vaderland) van 11 maart 2022 (Dz. U.

volgnr. 2305 en Dz. U. 2023, volgnrs. 347 en 641; hierna: „uoO”) de hiernavolgende bewoordingen: „Wanneer een openbaar aanklager die bevoegd is voor militaire aangelegenheden en die een beroepsmilitair is uit het beroepsleger wordt ontslagen, blijft hij als openbaar aanklager in dienst in de betreffende organisatorische eenheid van het openbaar ministerie, ongeacht het aantal openbaar aanklagers die in die eenheid werkzaam zijn.”

- Artikel 13 bepaalt: „Een rechter van een militaire rechterlijke instantie die uit het beroepsleger wordt ontslagen en die op de datum van inwerkingtreding van de onderhavige wet nog rechter is, wordt met ingang van die datum op pensioen gesteld. [...]”. Overeenkomstig artikel 14 van de wijzigingswet treden beide bepalingen in werking op 15 november 2023.

Artikel 175, lid 1, artikel 176, lid 2, en de artikelen 179 en 180 van de Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (grondwet van de Republiek Polen; hierna: „Poolse grondwet”);

Artikel 22, lid 1, artikel 23, lid 1, artikel 35, lid 1, en artikel 70, leden 1 en 2, van de ustawa – Prawo o ustroju sądów wojskowych (wet betreffende de organisatie van de militaire rechterlijke instanties) van 21 augustus 1996 (hierna: „usw”);

Artikel 200, lid 6, artikel 226, punt 3, artikel 229, lid 2, en artikel 233 uoO;

- Artikel 233 bepaalt: „Wanneer een rechter van een militaire rechterlijke instantie of een openbaar aanklager die bevoegd is voor militaire aangelegenheden en die een beroepsmilitair is uit het beroepsleger wordt ontslagen, blijft hij in dienst als rechter of als openbaar aanklager in de betreffende organisatorische eenheid van die rechterlijke instantie of dat openbaar ministerie, ongeacht het aantal posten dat daarin worden bezet. [...]”.

Artikel 70, leden 1 en 2, artikel 71, leden 2 en 3, en artikel 73, leden 1 en 3, van de ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (wet betreffende de organisatie van de gewone rechterlijke instanties) van 27 juli 2001;

Artikel 439, lid 1, van de ustawa – Kodeks postępowania karnego (wet tot vaststelling van het wetboek van strafvordering) van 6 juni 1997;

Artikel 104, lid 1, van de ustawa – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (wet tot vaststelling van het wetboek van rechtsvordering voor overtredingen) van 24 augustus 2001.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure

- 1 De Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie (militaire rechter in eerste aanleg Warschau, Polen) heeft soldaat P.B. bij vonnis schuldig bevonden aan het plegen van een strafbaar feit als bedoeld in artikel 278, lid 1, van de kodeks karny. Soldaat P.B. heeft het genoemde vonnis aangevochten, heeft daarbij aangevoerd

dat in dat vonnis ten onrechte de strafrechtelijke maatregel is vastgesteld die erin bestaat het vonnis openbaar bekend te maken en heeft verzocht het vonnis te herzien door het op dat punt te vernietigen. Ter terechtzitting in hoger beroep voor de Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (militaire rechter in tweede aanleg Warschau, Polen; hierna: „WSO”) heeft soldaat P.B. aanvullend verzocht om het vonnis te vernietigen en de procedure voorwaardelijk te beëindigen.

- 2 Voor de behandeling van het hoger beroep door een alleensprekende rechter is een rechter aangesteld die krachtens artikel 13 uzu en de daartoe vastgestelde uitvoeringsbepalingen met ingang van 15 november 2023 op pensioen moet worden gesteld, zonder dat hij zich daartegen kan verzetten en zonder dat er uitvoeringsbepalingen zijn vastgesteld. De artikelen 10 en 13 van deze wet zijn ten aanzien van een enkele persoon aangenomen bij parlementaire meerderheid in de Sejm (tweede volksvertegenwoordigende kamer, Polen), terwijl de Senat (eerste volksvertegenwoordigende kamer, Polen) en de commissie van de Senat een negatief standpunt ten aanzien van deze regeling hebben ingenomen.
- 3 De genoemde rechter is op 29 januari 2013 tot rechter bij de WSO benoemd. In juli 2017 is hij wegens zijn gezondheidstoestand ongeschikt verklaard om zijn militaire dienst uit te oefenen maar geschikt bevonden om het ambt van rechter te bekleden. Daarom heeft hij de toenmalige Krajowa Rada Sądownictwa (nationale raad voor de rechtspraak, Polen; hierna: „KRS”) verzocht om hem als rechter over te plaatsen naar een gewone rechterlijke instantie. De KRS heeft de Prezydent Rzeczypospolitej [Polskiej] (president van de Republiek Polen; hierna: „Poolse president”) verzocht om de betrokken rechter door middel van overplaatsing te benoemen in een gelijkwaardig ambt bij een gewone rechterlijke instantie. Vier jaar en een half jaar later heeft de Poolse president deze benoeming bij besluit van 27 december 2021 geweigerd en daarbij tevens geweigerd om zijn besluit met redenen te omkleden. In december 2019 heeft de Minister Sprawiedliwości (minister van Justitie, Polen) de huidige KRS verzocht om de betrokken rechter op pensioen te stellen, maar de KRS heeft geweigerd om dat te doen op grond dat hij weliswaar ongeschikt was om zijn militaire dienst uit te oefenen maar geschikt is bevonden om het ambt van rechter te bekleden. Nadat de Poolse president zijn besluit had gegeven heeft de Minister Obrony Narodowej (minister van Defensie, Polen) in januari 2022 een soortelijk verzoek tot de nieuwe KRS gericht. In dat geval heeft de nieuwe KRS, gelet op de inwerkingtreding van artikel 233 uoO met ingang van 24 april 2022, op 12 juni 2023, geweigerd om de rechter op pensioen te stellen. Overeenkomstig de genoemde bepaling is de rechter op aangeven van de minister van Defensie uit het beroepsleger ontslagen en is hij in functie gebleven als rechter van de WSO. Sinds maart 2023 heeft de rechter zijn rechtsprekende werkzaamheden hervat.
- 4 Op 28 juli 2023 heeft de Sejm de uzu aangenomen. Krachtens deze wet is onder meer artikel 233 uoO aldus gewijzigd dat de vermelding van de rechters daaruit is geschrapt (terwijl de vermelding van de openbaar aanklagers onaangeroerd is gebleven) en dat in de bewoordingen van deze wet tot wijziging de bepaling van

artikel 13 betreffende de pensionering van uit het beroepsleger ontslagen militaire rechters is opgenomen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 5 De verwijzende rechter is als „rechterlijke instantie” in de zin van het Unierecht onderworpen aan de vereisten van het Unierechtelijke beginsel van effectieve rechterlijke bescherming. Hij kan zich namelijk uitspreken over kwesties inzake de toepassing of de uitlegging van het Unierecht. De met dat begrip gepaard gaande waarborgen dat de rechterlijke instanties bij wet worden ingesteld omvatten niet alleen de rechtsgrondslag voor het bestaan van een rechterlijke instantie maar tevens vereisten inzake de samenstelling van de rechtsprekende formaties en inzake de individuele rechters. Een rechterlijke instantie moet onafhankelijk en onpartijdig zijn, wat op zijn beurt gepaard moet gaan met passende waarborgen, met name ten aanzien van de bescherming van de ambtstermijn van een rechter, zijn pensionering en zijn onafzetbaarheid. In dat verband verwijst de verwijzende rechter naar de rechtspraak die voortvloeit uit de arresten van 27 februari 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:17, 11 juli 2019, *Commissie/Polen (Onafhankelijkheid van de Sąd Najwyższy)*, C-619/18, EU:C:2019:615 en 5 november 2019, *Commissie/Polen (Onafhankelijkheid van de gewone rechterlijke instanties)*, C-192/18, EU:C:2019:924. De verwijzende rechter herinnert er tevens aan dat in het kader van de strafzaak in het hoofdgeding ook richtlijn 2016/343 van toepassing is[, die tevens betrekking heeft op het in strafzaken geldende recht op een eerlijk proces].
- 6 De enkelvoudige kamer van de verwijzende rechterlijke instantie omvat een rechter die uit het beroepsleger is ontslagen op grond dat hij blijvend ongeschikt is verklaard om zijn militaire dienst te vervullen maar geschikt is bevonden om de taken van een rechter uit te voeren. Ten aanzien van deze rechter zijn eerst de wettelijke bepalingen aldus gewijzigd dat hij uit het beroepsleger kon worden ontslagen zonder op pensioen te worden gesteld, en vervolgens is een wettelijke regeling ingevoerd krachtens welke hij, juist wegens zijn ontslag uit het beroepsleger, van rechtswege op pensioen is gesteld. De doorgevoerde wetswijzigingen hebben in de praktijk betrekking op slechts één rechter van de verwijzende rechterlijke instantie (zogenoemd recht ad hominem). Om die reden hebben deze wijzigingen in de Poolse media de naam „lex Raczkowski” gekregen.
- 7 Bijgevolg is bij de verwijzende rechterlijke instantie twijfel gerezen over de vraag of zij als gevolg van deze wijziging nog steeds voldoet aan de criteria voor het bestaan van een „onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat vooraf bij wet is ingesteld”. De beantwoording van de gestelde vragen is voor de verwijzende rechterlijke instantie objectief noodzakelijk aangezien zij moet beslissen of zij het onderzoek van het hoofdgeding in haar huidige samenstelling kan voortzetten.

- 8 De verwijzende rechter vraagt zich af of de in de eerste vraag uiteengezette omstandigheden van invloed kunnen zijn of daadwerkelijk van invloed zijn op de verwezenlijking van de vereisten inzake effectieve rechterlijke bescherming, waaronder het recht op een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat bij wet is ingesteld, gelet op het feit dat het beginsel van onafzetbaarheid van de rechters kennelijk van invloed is op het beginsel van onafhankelijkheid van de rechterlijke instanties en de rechters, Deze beginselen zijn geen privileges van de rechterlijke instanties of de rechters maar [vormen de kern van] het recht van de burger op een eerlijk proces.
- 9 In de omstandigheden van de onderhavige zaak heeft de wetgever eerst een bepaling vastgesteld krachtens welke de alleensprekende rechter in het hoofdgeding het ambt van militair rechter kon blijven vervullen in het geval dat hij uit het beroepsleger werd ontslagen. Vervolgens heeft de wetgever de bewoordingen van artikel 233 van de betreffende wet zonder zwaarwegend algemeen belang aldus gewijzigd dat de waarborg inzake de voortzetting van de ambtstermijn van deze rechter daaruit is geschrapt, terwijl de wet ongewijzigd is gebleven ten aanzien van openbaar aanklagers in een soortgelijke situatie. Tegelijkertijd is de wet ten aanzien van deze ene materie zonder enige rechtvaardiging van een dermate ingrijpende wijziging herzien in het kader van bepalingen die betrekking hebben op een andere materie, wat een kennelijke schending is van de grondwettelijke beginselen inzake goede wetgeving. Bijgevolg is in weerwil van artikel 180, lid 3, van de Poolse grondwet een nieuwe, willekeurige wettelijke regeling ingevoerd waarbij rechters van rechtswege op pensioen worden gesteld wanneer zij hun militaire dienst niet langer vervullen. Het feit dat rechterlijke instanties willekeurig kunnen worden gewijzigd of [in hun handelingsbevoegdheid] kunnen worden beperkt of [dat de erin zitting hebbende rechters] op pensioen kunnen worden gesteld onder schending van de regels van het nationale recht en het Unierecht of doordat deze regels willekeurig worden gewijzigd moet twijfels doen rijzen over de mogelijkheid tot het vervullen van hun taken als genoemd in richtlijn 2016/343.
- 10 Derhalve zijn de in de onderhavige zaak gestelde vragen toegespitst op de status van de verwijzende rechterlijke instantie en op het van deze situatie uitgaande gevaar voor de verwezenlijking van de beginselen van het vermoeden van onafhankelijkheid, onpartijdigheid, onschuld en waarborging van het recht op een eerlijk proces. Aangezien de bewoordingen van een wettelijke bepaling kunnen worden gemanipuleerd teneinde de regels voor de uitoefening van het ambt van rechter te wijzigen en de ambtstermijn van de rechters in te korten en om hen in feite op elk moment te kunnen afzetten, lijdt het geen twijfel dat dit van invloed is of kan zijn op hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid en bijgevolg op de integriteit van aanhangige strafzaken alsmede op de eerbiediging van het beginsel van het vermoeden van onschuld.
- 11 De verwijzende rechter wijst erop dat de rechtmatigheid van de betwiste bepalingen evenmin kan worden getoetst door de Trybunał Konstytucyjny (grondwettelijk hof, Polen) aangezien deze rechterlijke instantie haar rechtspraak

heeft ontwikkeld in een periode waarin zij niet langer kan worden aangemerkt als een autoriteit die een effectieve rechterlijke bescherming waarborgt en omdat in de rechtsprekende formaties die de daarmee verband houdende kwesties moeten beslechten personen zitting hebben die niet bevoegd zijn om uitspraak te doen.

- 12 In de wettelijke regelingen die van kracht waren totdat artikel 233 uoO in werking is getreden was vastgesteld dat een militaire rechter niet uit het beroepsleger kon worden ontslagen voordat zijn dienstverband van rechtswege was beëindigd of voordat hij uit zijn ambt was ontzet of op pensioen was gesteld (artikel 35, lid 1, usw). Een rechter kon op pensioen worden gesteld indien hij ongeschikt was voor het vervullen van zijn militaire dienst, tenzij hij had verzocht om naar een gewone rechterlijke instantie te worden overgeplaatst (artikel 35, lid 4, usw). Derhalve kon een dergelijke rechter ondanks de weigering van de Poolse president om hem te benoemen bij of om hem over te plaatsen naar een gewone rechterlijke instantie niet op pensioen worden gesteld.
- 13 De omstandigheden waarin de regeling van artikel 233 uoO zijn vastgesteld zijn niet bekend, maar het lijkt geen twijfel dat deze regeling is invoering als opvulling van een leemte in de bepalingen betreffende het onderscheid tussen enerzijds de ongeschiktheid om de militaire dienst te vervullen en anderzijds het onvermogen om uitspraak te doen als bedoeld in artikel 180, lid 3, van de Poolse grondwet.
- 14 Op het tijdstip waarop de uitvoerende macht, namelijk de minister van Justitie, heeft vernomen dat de rechter bij wie de onderzochte zaak aanhangig is zich op deze bepaling wilde beroepen is de hervatting van zijn rechtsprekende werkzaamheden gedurende 10 maanden uitgesteld. Het lijkt geen twijfel dat dit verband hield met poging om hem uit zijn rechterlijke ambt te ontzetten in verband met zijn werkzaamheden als vicevoorzitter van de vorige KRS, met name in de jaren 2014 tot en met 2018, alsook met zijn optreden in zaken die verband hielden met schendingen van de Poolse grondwet van de zijde van de regeringsploeg, de verdediging van de onafhankelijkheid van de rechters en de rechterlijke instanties en het feit dat hij journalisten in de gelegenheid heeft gesteld om kennis te nemen van het openbare dossier van een zaak die betrekking had op één van ministers van de regeringsploeg. In dit verband heeft de rechter zowel van de zijde van de overheidsinstanties als van de media die de regering gunstig gezind zijn vervelende opmerkingen gekregen.
- 15 Volgens de verwijzende rechter is de ingevoerde pensioenregeling uitsluitend gericht op de rechter die belast is met de behandeling van het hoofdgeding, maakt deze regeling rechtstreeks inbreuk op het beginsel van onafzetbaarheid van de rechters en streeft zij geen zwaarwegend algemeen belang na maar heeft zij een louter repressief karakter. Het beginsel van onafzetbaarheid van de rechters moet namelijk aldus worden opgevat dat de wetgevende of de uitvoerende macht niet bij willekeurige besluiten kan vaststellen dat een rechter zijn rechtsprekende werkzaamheden kan voortzetten of niet. Pensionering moet verband houden met de ongeschiktheid van de betrokken rechter om het ambt van rechter te bekleden en dergelijke regelingen moeten door een rechter kunnen worden getoetst.

- 16 De verwijzende rechter is van oordeel dat wanneer de eerste en de tweede vraag bevestigend worden beantwoord maatregelen moeten worden getroffen om de goede werking van de betrokken rechterlijke instantie te waarborgen teneinde richtlijn 2016/343 naar behoren ten uitvoer te leggen. Hij is van oordeel dat de bestreden bepalingen tot gevolg hebben dat de betrokken rechter in strijd met alle regels zijn status van rechter in actieve dienst verliest en wordt beroofd van zijn recht op toegang tot de rechter. Bijgevolg mogen krachtens deze rechtshandelingen geen uitvoeringsbepalingen worden aangenomen waarbij wordt vastgesteld dat een rechter op pensioen wordt gesteld. De verwijzende rechter acht zich overeenkomstig de Simmenthal-regel verplicht om nationale bepalingen die onverenigbaar zijn met het Unierecht buiten toepassing te laten. In het licht van de rechtspraak die voortvloeit uit de arresten van 6 oktober 2021, W.Ż. (Kamer voor bijzondere controle en publieke zaken van de Sąd Najwyższy – Benoeming), C-487/19, EU:C:2021:798, 18 mei 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România” e.a., gevoegde zaken C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 en C-397/19, EU:C:2021:393, 5 juni 2023, Commissie/Polen (Onafhankelijkheid en privéleven van rechters), C-204/21, EU:C:2023:442 en 13 maart 2007, Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163, verwijst hij naar de rechtstreekse werking van artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU en naar zijn verplichting om de volle werking van het [arrest] Simmenthal te verzekeren door elke nationale bepaling die daarmee strijd is buiten toepassing te laten. Deze verplichting vindt naar zijn oordeel tevens haar oorsprong in het in artikel 4, lid 3, VEU neergelegde beginsel van loyale samenwerking.
- 17 Door de toepassing van de genoemde bepalingen te schorsen kan de verwijzende rechter zijn rechtsprekende werkzaamheden in het kader van de genoemde nationale rechterlijke instantie blijven uitoefenen, en zolang de zaak voor het Hof niet is beslecht, bestaan reeds geen mogelijkheden om hem op pensioen te stellen. De verwijzende rechter heeft een bewarende maatregel willen vaststellen die de uitoefening van de hem door het Unierecht verleende rechten rechtstreeks waarborgt en die de partijen bij de aanhangige strafzaak een effectieve rechterlijke bescherming biedt door te verzekeren dat hun zaak wordt behandeld door een onafhankelijke rechterlijke instantie die is samengesteld uit onafhankelijke rechters.
- 18 De verwijzende rechter verzoekt tevens om toepassing van de versnelde procedure. Dit verzoek is ingegeven door het feit dat het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing betrekking heeft op een fundamenteel onderdeel van het recht op een effectieve rechterlijke bescherming, namelijk op het recht op een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat vooraf bij wet is ingesteld en dat uitvoering geeft aan het beginsel van het vermoeden van onschuld. De verwijzende rechter acht dit bijkomende verzoek gegrond, gelet op het belang van de beantwoording van de gestelde prejudiciële vragen voor zijn vermogen om zijn rechterlijke bevoegdheden op rechtmatige wijze uit te oefenen in overeenstemming met het rechtszekerheidsbeginsel en in tegenwoordigheid van de rechter die door toedoen van de wetgevende en de uitvoerende macht

ambtshalve is afgezet in strijd met de beginselen van onafzetbaarheid van de rechters en onafhankelijkheid van de rechterlijke instanties.

WERKDOCUMENT